

Naam voorstel **Financieel herstelplan 2018**
Vergadering **A** **B 26 september 2018**

Inhoud

In deze notitie komen de volgende onderwerpen aan de orde.

Inleiding	1
Turbulente financiële geschiedenis	1
Financiële positie GGD	2
Uitgangspunten toekomstbestendig financieel beleid	3
GR-taken en de aanvullende diensten financieel inzichtelijk maken	3
Bepalen financiële kengetallen voor GR-taken en aanvullende diensten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd. ³

Inleiding

Gemeenten hebben in hun zienswijzen blijk gegeven van zorgen over de financiële positie van de GGD en de bedrijfsvoering (inclusief Veilig Thuis). Er is behoefte aan inzicht in de oorzaken van de (financiële) problemen en hoe het moet worden opgelost. Ook is behoefte aan meer inzicht in het huidige takenpakket en de bijbehorende financiën, alsmede passende financiële kengetallen en normen. Directie en dagelijks bestuur delen de zorgen over de financiële degelijkheid en transparantie van de GGD en de uitvoering van Veilig Thuis.

In deze notitie wordt de financiële positie van GGD Hollands Noorden (GGD) inzichtelijk gemaakt en wordt aangegeven wat er nodig is om deze positie te verbeteren. Voor een gezonde en toekomstbestendig financiële huishouding is het noodzakelijk om financieel beleid te formuleren voor de GR-taken enerzijds en de aanvullende diensten anderzijds. Aan de door gemeenteraden ingediende zienswijzen wordt met dit plan opvolging gegeven.

Turbulente financiële geschiedenis

In financiële zin kent de GGD een turbulente financiële geschiedenis, met bijna jaarlijks ingewikkelde vraagstukken over frictiekosten, bezuinigingen, taakstellingen en indexering van de gemeentelijke bijdragen.

GGD Hollands Noorden is in 2007 ontstaan door de samenvoeging van de GGD'en in Noord-Kennemerland, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland. In 2010 zijn de taken op het gebied van Jeugdgezondheidszorg 0-4 geïntegreerd in de GGD.

Vanaf de oprichting¹ is de financiële positie van de GGD wankel en is onvoldoende eigen vermogen opgebouwd. Ook zijn de mogelijkheden van een zelfstandig financieel beleid beperkt en bestaat er weinig ruimte om de "tering naar de nering" te zetten, als dat nodig was. Het takenpakket van de GGD

Auteur	Mark Besteman	Datum	29-8-2018	Versie	1.0	Doc.nr.
Afdeling	Concerncontroller	Vertrouwelijkheid		Pagina		

is regelmatig onderwerp van gesprek geweest en in 2012 uitgebreid doorgelicht door een ambtelijke werkgroep. In 2015 heeft een extern onderzoeksbureau (AEF) de bezuinigingsmogelijkheden onderzocht en het huidige takenpakket en de bijbehorende financiën van de GGD in beeld gebracht. De organisatie en het werkveld is sinds 2015 wederom sterk in beweging en hierdoor is het onrustig voor medewerkers en staat de financiële huishouding onverminderd onder druk. De organisatie heeft in 2015 haar ambities gezet op zelforganisatie, samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering met de Veiligheidsregio en op het gebied van ICT met GGD Hollands Midden. Daarnaast hebben gemeenten besloten Veilig Thuis onder te brengen bij de GGD.

Terugkijkend zien we dat een aantal ambities niet zijn gerealiseerd of zeer weerbarstig zijn gebleken. De samenwerking met de Veiligheidsregio op het gebied van bedrijfsvoering is in 2016 stopgezet, wat de uitvoering en ontwikkeling van de ondersteunende processen heeft belemmerd. De aanbesteding van het digitaal dossier is mislukt en samenwerking op ICT gebied met GGD Hollands Midden is niet werkbaar gebleken.

Naast een financiële tegenvaller van bijna 0,5 miljoen, heeft onze ICT-organisatie hiervan last gehad. De invoering van zelforganisatie (start 2016) is nog niet in alle geledingen van de organisatie voldoende geborgd. Er zijn wisselingen geweest in directie (3 van de 4 directieleden hebben de organisatie verlaten) en nog niet alle teams zijn gewend aan het werken zonder leidinggevende of coördinator. Ook bij Veilig Thuis zijn ondanks diverse interventies de problemen nog niet opgelost.

Financiële positie GGD

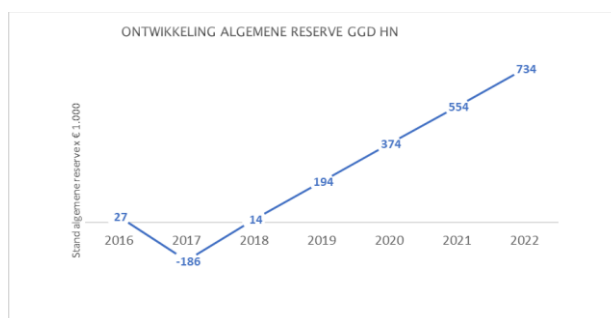
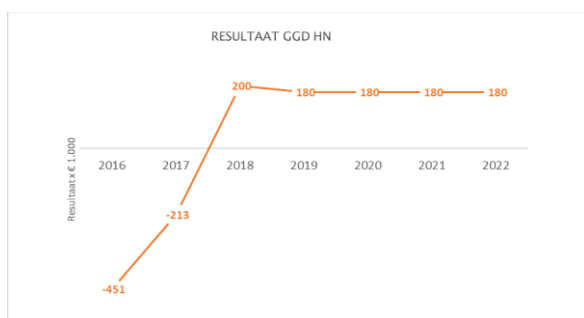
De algemene reserve van de GGD is na een financiële tegenvaller (afboeking projectkosten GGD-dossier) in 2016 aanzienlijk afgenomen en na onttrekking van het negatieve resultaat over 2017 zorgwekkend. Ultimo 2017 bedraagt de algemene reserve 186.000 negatief.

Na de aanpassing van de indexering van de gemeentelijke bijdragen voor 2018 is het perspectief echter minder negatief. De begroting 2018 sluit na de tweede wijziging met een positief saldo van € 200.000 zodat de verwachting is dat de negatieve stand van de algemene reserve eind 2018 weer is ingelopen. Om te kunnen spreken van een financieel gezonde situatie, is een algemene reserve van enige omvang noodzakelijk.

Op basis van de meerjarenraming 2019–2020 bouwt de GGD jaarlijks €180.000 (0,5% van het begrotingstotaal) aan vermogen op. Het streven is om in 2022 een algemene reserve van € 734.000 te hebben opgebouwd. Hiermee blijft de GGD binnen de kaders van de maximale stand van de algemene reserve (2,5% van het begrotingstotaal).

Auteur	Mark Besteman	Datum	29-8-2018	Versie	1.0	Doc.nr.
Afdeling	Concerncontroller	Vertrouwelijkheid		Pagina		

In de onderstaande grafieken wordt het verloop van het financiële resultaat en de algemene reserve weergegeven.

Uitgangspunten toekomstbestendig financieel beleid

Het financieel beleid van de GGD is gericht op een duurzame en verantwoorde voortzetting van de taken die worden uitgevoerd. De GGD streeft naar een gezonde financiële huishouding. Uitgangspunt daarbij is dat de begroting geen tekorten vertoont en dat de GGD over voldoende weerstandsvermogen beschikt.

Hoewel de meerjarenbegroting 2019–2022 uitgaat van een herstel van het eigen vermogen is het voor de GGD belangrijk het financieel beleid en het takenpakket te herijken. De continuïteit van de GGD wordt bepaald door de taken die onder de gemeenschappelijke regeling (GR) vallen. Naast deze taken voert de GGD diverse aanvullende taken uit, die impact hebben op de financiële positie van de GGD als geheel.

GR-taken en de aanvullende diensten financieel inzichtelijk maken

De inrichting van de begroting 2019 geeft financieel geen inzicht in de GR-taken en de aanvullende diensten. Om het bedrijfseconomische inzicht in de organisatie te verbeteren en toekomstbestendig te maken, moet het onderscheid tussen GR-taken en aanvullende diensten in de begroting inzichtelijk worden gemaakt.

Opvolging ingediende zienswijze gemeenteraden

Gemeenten hebben in hun zienswijzen blijk gegeven van zorgen over de financiële positie van de GGD en de bedrijfsvoering (inclusief Veilig Thuis) en om maatregelen verzocht. Voor een gezonde en toekomstbestendig financiële huishouding is het noodzakelijk om financieel beleid te formuleren voor de GR-taken enerzijds en de aanvullende diensten anderzijds.

Aan de door gemeenteraden ingediende zienswijzen wordt opvolging gegeven. Bij het uitwerken van de begroting 2020 neemt de GGD daartoe de volgende maatregelen:

1. Bij de inrichting van de begroting 2020 wordt financieel een duidelijk onderscheid in de GR-taken en aanvullende diensten.

Auteur	Mark Besteman	Datum	29-8-2018	Versie	1.0	Doc.nr.
Afdeling	Concerncontroller	Vertrouwelijkheid		Pagina		

Financieel herstelplan 2018

2. De GGD gaat onderzoeken op welke wijze er meer regelruimte en flexibiliteit in de begroting kan worden gerealiseerd. Zodoende kan er gedurende het jaar flexibeler worden ingespeeld op niet voorziene ontwikkelingen en risico's.
3. De inrichting en de noodzakelijke capaciteit van de gemeenschappelijke ondersteunende diensten en de kosten daarvan worden tegen het licht gehouden. Deze analyse wordt betrokken bij het vraagstuk rond de ondersteuning voor Veilig Thuis.
4. Voor het verbeteren van het inzicht in de vermogenspositie van de GGD is het streven de vermogensvorming uit resultaten van GR-taken en aanvullende diensten afzonderlijk inzichtelijk te maken.
5. Bij het toetsen van het financieel beleid is het gangbaar om gebruik te maken van verschillende financiële kengetallen. De financiële positie wordt geanalyseerd aan de hand van de rentabiliteit, solvabiliteit en liquiditeitspositie. Daarnaast geven activiteitenratio's inzicht in de omloopsnelheid van middelen. Het streven is om voor zowel de GR-taken als de aanvullende diensten passende kengetallen en normen te ontwikkelen.

De resultaten van dit project zijn in januari 2019 beschikbaar en worden bij de begroting 2020 betrokken.

Auteur	Mark Besteman	Datum	29-8-2018	Versie	1.0	Doc.nr.
Afdeling	Concerncontroller	Vertrouwelijkheid		Pagina		